

SADRŽAJ

PREGOVOR	XI
----------------	----

I. NOVA ERA BANKARSTVA I BANKARENJA: TRENDVI I IZAZVI UPRAVLJANJA

(prof. dr. sc. Anita Pavković)

1. Uvod	3
2. (R)evolucija digitaliziranih proizvoda i distribucijskih kanala: put k društvu bez gotovine	4
2.1. Tradicionalni kanali distribucije bankovnih i finansijskih usluga	4
2.2. Evolucija elektroničke podrške bankarstvu	6
2.3. Izazovi digitalizacije bankarstva u Hrvatskoj	10
2.4. Zaključne teze	11
3. Potencijali primjene umjetne inteligencije u bankovnim procesima	13
3.1. Primjene umjetne inteligencije u bankarstvu	13
3.2. Obilježja i učinci primjene umjetne inteligencije u bankarstvu	16
3.3. Izazovi i rizici intenzivnije primjene umjetne inteligencije u bankarstvu	17
3.4. Zaključne teze	18
4. Tipologija poslovnih modela banaka u svijetu	19
4.1. Identifikacija i klasifikacija osnovnih poslovnih modela	20
4.2. Redefiniranje i tranzicijski procesi poslovnih modela banaka	22
4.3. Zaključne teze	24
5. Revolucija analitike i metrike mjerenja efikasnosti i stabilnosti banaka	26
5.1. Klasični tradicionalni pokazatelji efikasnosti upravljanja bankama	26
5.2. Inovirani set pokazatelja profitabilnosti i rizičnosti banaka	27
5.3. Zaključne teze	31
6. Perspektive primjene suvremenih modela čišćenja bilanci	32
6.1. (Ne)kvaliteta kreditnog portfelja	32
6.2. Metode upravljanja lošim plasmanima	35
6.3. Mjere za prevenciju	37
6.4. Zaključne teze	38

II. PRAVNI OKVIR POSLOVANJA KREDITNIH INSTITUCIJA U EUROPSKOJ UNIJI

(Dario Hlupić Radić)

1. Uvod	43
2. Razlozi i ciljevi regulacije kreditnih institucija	44
2.1. Osobitost kreditnih institucija i razlozi njihova reguliranja	44

2.2. Ciljevi posebne regulacije i nadzora kreditnih institucija	48
2.3. Nedostaci regulacije i nadzora kreditnih institucija	50
3. Propisi kojima je uređeno osnivanje, poslovanje i nadzor kreditnih institucija	52
3.1. Općenito o pravnim propisima	52
3.2. Međunarodni standardi	54
3.3. Propisi Europske unije	56
3.4. Bankovna unija	59
3.5. Evolucija bankovnog sustava u Hrvatskoj	62
4. Zaključne teze	67

III. INOVATIVNI PRINCIPI KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA U BANKAMA

(izv. prof. dr. sc. Bojana Olgjić Draženović, doc. dr. sc. Ivan Gržeta)

1. Uvod	73
2. Korporativno upravljanje u bankama	74
2.1. Efikasnost rukovodstva	75
2.2. Revizija	76
2.3. Upravljanje rizicima	76
2.4. Naknade	77
2.5. Prava dioničara	78
2.6. Transparentnost poslovanja	78
2.7. Budućnost korporativnog upravljanja u bankama	79
3. Novi zahtjevi korporativnih strategija i izvještavanja bankovnog sektora u EU-u	83
4. Izazovi korporativnog upravljanja u bankama u Hrvatskoj	86
5. Zaključne teze	90

IV. EVOLUCIJA UPRAVLJANJA TRŽIŠNIM RIZICIMA – JUČER, DANAS, SUTRA

(prof. dr. sc. Saša Žiković)

1. Uvod	97
2. Tržišni rizik	100
3. Regulatorni pristup mjerenju tržišnih rizika	102
3.1. Opći regulatorni okvir mjerenju tržišnih rizika	102
3.2. Pristup internih modela prema regulatornom okviru za tržišni rizik iz 2016. i 2019. godine .	104
4. Standardizirani pristup prema revidiranom okviru za tržišni rizik	106
4.1. Standardizirani pristup tržišnim rizicima	106
5. Interni modeli mjerenja tržišnog rizika	108
5.1. Rizična vrijednost (engl. <i>Value at Risk</i> , VaR)	108
5.2. Krizni VaR (engl. <i>Stressed Value at Risk</i> , SVaR)	115

5.3. Očekivani manjak (engl. <i>Expected shortfall</i> , ES)	117
6. Zaključne teze	125

V. KREDITNA STRUKTURA BANAKA U EUROPSKOJ UNIJI

(*prof. dr. sc. Anita Pavković, dr. sc. August Cesarec*)

1. Uvod	131
2. Krediti kao zamašnjak razvoja	132
2.1. Vrste financijskog sustava i ekonomski rast	132
2.2. Uloga bankovnih kredita u gospodarstvu	133
3. Razvrstavanje kredita i ekonomske funkcije	136
3.1. Kriteriji i vrste bankovnih kredita	136
3.2. Karakteristike najvažnijih kredita	139
4. Kreditna aktivnost banaka u Europskoj uniji	141
5. Kreditna aktivnost banaka u Republici Hrvatskoj	144
6. Zaključne teze	147

VI. IMPLEMENTACIJA ODRŽIVOSTI U POSLOVANJE KAO TEMELJ SINERGIJE KORPORATIVNOG I FINANCIJSKOG SEKTORA

(*Jasminka Rojko, Ana Keserović*)

1. Uvod	155
2. Regulatorni okvir društvene odgovornosti korporativnog sektora	156
3. Obveze i izazovi za korporativni sektor	162
4. Poslovne banke kao predvodnici održivog financiranja	166
5. Priprema zelenih projekata usklađenih s EU-ovom taksonomijom – primjer poslovnog subjekta	171
6. Izazovi i ograničenja intenzivne primjene održivosti za poslovne subjekte	175
7. Zaključne teze	177

VII. UTJECAJ KOLATERIZACIJE BANKOVNIH AKTIVNOSTI NA EFIKASNOST POSLOVNOG MODELA BANKE: MEHANIZMI I POSLJEDICE

(*prof. dr. sc. Roberto Ercegovac*)

1. Uvod	185
2. Kolaterali u bankovnom poslovanju i nadolazeći zakonski okviri zaštite vjerovnika	186
3. Kolaterali i kreditna aktivnost banaka: evolucija upravljanja nakon financijske krize	190
4. Promjene tehnika smanjenja rizika i uloga središnjih drugih ugovornih strana u poslovanju s izvedenim instrumentima	194
5. Transakcija financiranja vrijednosnih papira i ponovne uporabe u upravljanju bankovnim strukturnim rizicima	197

6. Kolaterali i ponuda instrumenata monetarno-kreditne politike: mogućnosti upravljanja strukturnim rizicima i troškovima refinanciranja banaka	201
7. Zaključne teze	205

VIII. DISRUPTIVNE INOVACIJE KAO »PRIJETNJA« BANKARSTVU

(*prof. dr. sc. Domagoj Sajter*)

1. Uvod	215
2. Inovacije u bankarstvu	216
2.1. Značenje i položaj bankarstva u ekonomiji	217
2.2. Nova konkurencija u bankarstvu	218
2.3. Financijska tehnologija – <i>fintech</i>	220
3. Osnove <i>blockchain</i> tehnologije	223
3.1. Povijesni kontekst nastanka kriptovaluta	226
3.2. Kriptografija i uspostava konsenzusa	228
4. Decentralizirane financije	230
5. Zaključne teze	234

IX. DIGITALNA TRANSFORMACIJA BANAKA

(*dr. sc. Slaven Smojver, mr. sc. Martina Drvar*)

1. Uvod	241
2. Tehnološki pokretači digitalne transformacije	242
3. Poslovni pokretači digitalne transformacije	245
4. Rizici i organizacijski izazovi digitalne transformacije	253
5. Zaključne teze	259

X. IMPLIKACIJE RAČUNOVODSTVENOG MODELA ZA FINANCIJSKE INSTRUMENTE NA POSLOVNI MODEL BANKE

(*izv. prof. dr. sc. Mirjana Hladika*)

1. Uvod	265
2. Važnost i klasifikacija financijskih instrumenata u financijskom sustavu	266
3. Specifičnosti računovodstvenog evidentiranja financijskih instrumenata u bankama	269
3.1. Priznavanje i prestanak priznavanja financijske imovine i financijskih obveza	269
3.2. Klasifikacija financijske imovine	270
3.3. Poslovni modeli za upravljanje financijskom imovinom	271
3.4. Mjerenje financijske imovine	274
3.5. Klasifikacija i mjerenje financijskih obveza	278
3.6. Analiza strukture financijske imovine i financijskih obveza u hrvatskom bankarskom sektoru	279

4. Umanjenje vrijednosti financijske imovine u bankama	282
4.1. Model nastalih kreditnih gubitaka vs. model očekivanih kreditnih gubitaka	282
4.2. Priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka	283
4.3. Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka	286
4.4. Analiza očekivanih kreditnih gubitaka u hrvatskom bankarskom sektoru	287
5. Financijsko izvještavanje banaka o financijskim instrumentima	290
6. Zaključne teze	292

XI. INTERNA REVIZIJA U BANKAMA U 21. STOLJEĆU: STANJE, PERSPEKTIVE I IZAZOVI

(dr. sc. Petra Halar, prof. dr. sc. Boris Tušek)

1. Uvod	299
2. Teorijski okvir djelovanja funkcija interne revizije u bankama	301
2.1. Osnovne pretpostavke, djelokrug rada i vrste angažmana interne revizije u bankama	301
2.2. Smjernice profesionalnog djelovanja funkcija interne revizije u bankama	305
2.3. Normativni okvir djelovanja funkcija interne revizije u bankama	306
2.4. Uloge i odnosi funkcija interne revizije s ostalim interesno-utjecajnim skupinama u bankama prema <i>Modelu triju linija obrane</i> globalnog Instituta internih revizora	311
3. Suvremeni trendovi, promjene djelovanja i perspektive razvoja funkcija interne revizije u bankama	313
3.1. Pregled ključnih trendova i izazova u internoj reviziji u bankama	313
3.2. Ključne perspektive razvoja i preporuke za daljnji razvoj funkcija interne revizije u bankama u 21. stoljeću	320
4. Zaključne teze	328